ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-1/22/1306

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	Tallinnas 01.07.2022
Vaide esitamise aeg	17.05.2022
Teabevaldaja	Tondiraba Spordikeskus aadress: Varraku 14, Tallinn e-posti aadress: info@tondirabaicehall.ee
Teabevaldaja vastutava isik	Juhataja
Vaide esitaja (teabenõudja)	Hoki OÜ aadress: Kadaka tee 42, 12915 Tallinn e-posti aadress: info@hoki.ee

RESOLUTSIOON:
avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punkti 1 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 4 alusel

1) teen vaideotsuse vaie rahuldada;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 12.05.2022 ja 14.05.2022 eitatud teabenõuded ja hinnata, mis on vaide esitaja poolt soovitud pakkumuses ärisaladus;
b) väljastada vaide esitajale soovitud dokument ulatuses, mis ei sisalda piiranguga teavet. Väljastamata jäetud teabe osas tuleb keeldumist põhjendada (AvTS § 23 lg 3).
3) **määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 9. juuli 2022.**

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel

vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:
Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 2000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 12.05.2022 esitas vaide esitaja Tondiraba Spordikeskusele teabenõude, milles palus väljastada 01.03.2022 alustatud uiskude soetamise hinnapäringu pakkumiste koopiad, mille alusel otsustati pakkumises mainitud tooted hankida OÜ JIV SPORT käest.
2. 14.05.2022 täpsustas vaide esitaja oma teabenõuet, et millise hinnaga, milliseid toote mudeleid ja millises koguses ostetakse. Dokumendi koopiad palus vaide esitaja väljastada oma e-posti aadressile.
3. 16.05.2022 vastas Tondiraba Spordikeskus vaide esitaja teabenõudele teatades, et hinnapäringus saadetud uiskude kogused oli kõikidele pakkujatele ühtsed ning et hinnapakkumine (sealhulgas hinnad ja toote mudelid) on konfidentsiaalne ärisaladus ja seetõttu ei ole Tondiraba Spordikeskusel neid võimalik kolmandatele osapooltele avaldada. Teabe saamiseks palus Tondiraba Spordikeskus vaide esitajal pöörduda OÜ JIV SPORT poole.
4. 17.05.2022 esitas vaide esitaja Andmekaitse Inspektsioonile vaide teabenõude täitmisest keeldumise osas.
5. Kuna Tondiraba Spordikeskus on eraldiseisev juriidiline isik, kuid vaie oli esitatud Tallinna Linnavalitsuse peale, siis palus Andmekaitse Inspektsioon vaide esitajal täpsustada, kelle peale ta soovib vaiet esitada.
6. 24.05.2022 täpsustas vaide esitaja oma vaiet ning inspektsioon võttis vaide menetlusse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Hange korraldati 01.03.2022 (lisa 1; lisa 3 ja lisa 4) 2. Esitasin pakkumise 15.04.2022 (lisa 2) 3. Tulemusest ei teavitatud ja esitasin päringu tulemuse kohta 10.05.2022. Vastuse tulemuse kohta sain 10.05.2022. (lisa 5) 4. Pakkumise tulemuse teada saamiseks esitasin teabenõuded

12. ja 16.05.2022 (lisa 6 ja lisa 7) 5. Sain vastuse ärisaladuse kohta (lisa 8)

Kahjustab avalikku huvi riigihangete kontrollitavuse osas ja käesoleval juhul Hoki OÜ võimalust pöörduda kaebusega VAKOsse või õiguskaitseorganite poole kuna ei ole teada, kas valituks ostutunud pakkumine on ka odavaim. Lisaks on hankija asunud seisukohale, et avalikes huvides sooritatud ost ei ole avalik (lisa 8 10.05.2022 vastus)

Palun Inspektsiooni kohustada Tallinna Linnavalitsust kui hankijat, avaldama 01.03.2022 alustatud uiskude soetamise hankel parimaks osutunud pakkuja OÜ JIV Sport poolt pakutud toodete hinnad, mudelid ja kogused kuna nimetatu ei kuulu ärsialaduse alla tulenevalt Riigihangete seadusest, et odavaima hinna hanke korral ei ole hind ärisaladus ning kuna uisud võetakse kasutusele avalikus kohas avalikus huvis, siis muutuvad pakutud uiskude tootjate nimed ja toodete mudelid avalikuks kui neid kasutama hakatakses)

Kuna hankijaks oli Tallinna linna allasutus Tondiraba Spordikeskus ja teabenõuded olid esitatud Tondiraba Spordikeskusele, siis palus Andmekaitse Inspektsioon vaide esitajal täpsustada, kelle vastu ta soovib vaiet esitada

Esitasin vaide Tallinna Linnavalitsuse kohustamiseks just nimelt Teie poolt märgitud põhjusel, s.t. seepärast et tegemist on Tallinna Linnvalitsuse haldusalas oleva ametiasutusega. RHS § 2 lg 2 p 2 tulenevalt on hankijaks kohaliku omavalitsuse üksus või asutus. Kuna Tondiraba Spordikeskus on äriregistri järgi Tallinna Linnvalitsuse poolt hallatav asutus, siis vastutab nimetatu töö eest haldaja ehk Tallinna Linnvalitsus ja peab seetõtu omama ka vastavat teavet. Samas, kui AKI leiab, et on ökonoomsem kohustada infot väljastama Tondiraba Spordikeskus, kui hanke otsene läbiviija, siis soovin muuta oma vaiet ja kohustada Tallinna Linnavalitsuse haldusalas olevat Tondiraba Spordikeskust avaldama viimase poolt läbiviidud uiskude soetamise hanke andmed, milliste avaldamine on kohustuslik vastavalt RHS § 47 lg 4 p 3.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Esitame vastused Teie 24.05.2022 järelepärimisele nr 2.1.- 1/22/1306.

1.Kas Tondiraba Spordikeskus on hinnanud, mis vaide esitaja poolt soovitud pakkumuses on pakkuja ärisaladus ja kas see vastab ärisaladuse tunnustele või on lähtunud ainult pakkuja soovist?

Tondiraba Spordikeskus on hinnanud pakkuja ärisaladusi ja see vastab ärisaladuse järgmistele tunnustele: 1) see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad. 2) sellel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu ja 3) selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas. Pakkuja on määratlenud oma ärisaladusena info toodete, ostuallika ja hindade kohta, mille avalikustamine kahjustaks pakkuja hinnangul ettevõtte ärihuve.

2.Kas JIV Sport OÜ on põhjendanud ja/või Tondiraba Spordikeskus on küsinud, kuidas näiteks uiskude mudelite ja tootjate nimede avalikustamine (mis peale uiskude kasutusele võtmist on kõigile avalikult nähtavad) kahjustaks ettevõtte ärihuve?

Tondiraba Spordikeskus on küsinud ja JIV Sport OÜ on põhjendanud, et pakkumise alusel on võimalik hinnata nende müügimarginaali ja aimata järgnevate pakkumiskonkurside korral ettevõtte strateegilist käitumist. Sellise info avaldamine kahjustab JIV Sporti OÜ-d. Soovi korral nõustub JIV Sport OÜ avaldama uiskude margid ja pakkumise koondsumma.

3.Saan aru, et teabenõue esitati peale pakkumuse edukas tunnistamise otsuse tegemist. Mille alusel kehtestati piirang pakkumuse kogusummale, mis tasutakse avalikest vahenditest ning mida AvTS § 36 lg 1 p 9 ei luba tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks?
Piirangut ei kehtestatud. Tondiraba Spordikeskus on avalikustanud pakkumise kogusumma (õiendi).

4.Palun edastada Andmekaitse Inspektsioonile teabenõudja poolt soovitud dokumendid, milles märkida ära, mis seal on ärisaladus ning põhjendada, kuidas sellise teabe avalikustamine kahjustab JIV Sport OÜ ärihuve. Vajadusel küsida selleks selgitusi äripartnerilt.

JIV Sport OÜ esindaja Xxxxx Xxxxx ei soovi, et Tondiraba Jäähall avaldab kolmandatele osapooltele uiskude müügi hinda mudelite ja suuruste kaupa kuna selle alusel on võimalik hinnata müügimarginaali ja aimata järgnevate pakkumiskonkurside korral ettevõtte strateegilist käitumist. Sellise info avaldamine kahjustab OÜ JIV Sporti. Soovi korral võib avaldada uiskude margid ja pakkumise koondsumma.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduse või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida teabevaldaja valduses olevatest dokumentidest koopiaid või väljavõtteid. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes juhul kui selleks on seadusest tulenev alus. Juurdepääsupiirangu alused on ära toodud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes.

Ka riigihangete seaduse § 1 lg 2 sätestab, et juurdepääs riigihangete andmetele, andmete väljastamine ja avalikustamine allub AvTS-ile. Erandiks on need küsimused, milles riigihangete seadus kehtestab erireeglid. Seega tuleb vahet teha, millal toimub andmete küsimine/edastamine riigihangete seaduse alusel ja millal avaliku teabe seaduse alusel.

Riigihangete seaduse § 47 sätestab, millistest riigihankes vastuvõetavatest otsustest millise tähtja jooksul peab hankija omaalgatusel riigihankes osalevaid ettevõtjaid teavitama ning kellele millist teavet jagama. Ehk eeltoodud sätte puhul on tegemist riigihankemenetluses osapooltele jagatava teabega, mis ei reguleeri teabe jagamist avalikkusele ning on erisäte AvTSi suhtes. Kuna Andmekaitse Inspektsioon ei tee järelevalvet riigihankemenetluse käigus jagatava teabe osas, siis inspektsioon selles osas ka seisukohta ei võta. Eeltoodu ei tähenda seda, et seda teavet ei võiks küsida ka teabenõude korras.

AvTS § 5 lg 1 punkt 1 sätestab, et teabevaldajaks on riigi ja kohaliku omavalitsuse asutused. Samas ei tee AvTS vahet omavalitsuse ja omavalitsuse halltavatel asututel. Kuna Tondiraba Spordikeskuse puhul on tegemist eraldiseisva juriidilise isikuga, siis on Tondiraba Spordikeskus teabevaldajaks AvTS § 5 lg 1 punkti 1 mõistes, kes saab oma valduses olevale teabele juurdepääsu piirata üksnes juhul kui selleks on seadusest tulenev alus. Antud juhul puudub selles osas ka vaidlus. Tondiraba Spordikeskus on keeldunud teabenõude täitmisest põhjusel, et soovitud teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 punkti 17 alusel ärisaladuse kaitseks.

Piirang ärisaladuse kaitseks

Tingimused, millele ärisaladus peab vastama on ära toodud ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse § 5 lg-s 2. Eelnimetatud sätte kohaselt peab ärisaladus vastama järgmistele tingimustele:

1) see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad;
2) sellel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu ja
3) selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.

Seega ei ole mitte igasugune äripartneri teave käsitletav ärisaladusena, vaid ärisaladus peab vastama korraga eeltoodud kolmele tingimusele. Seega ei saa pakkumus olla reeglina täies ulatuses piiranguga.

Kuna Tondiraba Spordikeskus teabevaldajana kehtestab dokumentidele juurdepääsupiirangud, siis peab ta suutma ka hinnata ja vajadusel põhjendada, kuidas sellise teabe avalikustamine kahjustab äriparteni ärihuve, küsides vajadusel selleks selgitusi oma äripartnerilt. Kohus on asjas nr 3-08-1980 märkinud, et *argumendi vastu, mille kohaselt saab ärisaladuse põhjendatuse üle otsustada üksnes ettevõtja ise, räägib mh ka Konkurentsiseaduse § 63 lg 2 – ettevõtja peab oma ärisaladuse määratlust põhjendama Konkurentsiametile ja Konkurentsiametil on õigus ka mitte nõustuda ettevõtja määratlusega.*

Samuti on kohus oma 16.05.2016 otsuse 1-15-8831/40 punktis 5.3 märkinud: „*Iseenesest õige on kaitsja seisukoht, et ettevõtja pädevuses on määratleda, missugust informatsiooni ta ärisaladuseks loeb. Samas ei saa jätta tähelepanuta, et kui ettevõtja on* ***tunnistanud mingi teabe ärisaladuseks, ei saa sellest veel järeldada, et tegu on ärisaladusega, kuna viimase määratlemisel tuleb lähtuda objektiivsest olukorrast, mitte üksnes ettevõtja subjektiivsest tahtest.*** *Subjektiivselt peab teave olema ärisaladusena määratletud ja omaja poolt sellisena kaitstud. Objektiivselt aga tuleb tuvastada, et teabe sisu ei ole üldsuse jaoks teada ning et teabe sellisena hoidmine omab teatavat objektiivset väärtust.“* Ehk siis eeltoodust tulenevalt ei saa igasugust teavet käsitleda ärisaladusena, vaid Tondiraba Spordikeskusel tuleb hinnata, kas ärisaladusena märgitud teave vastab ärisaladuse tunnustele ning teabenõude täitmisest keeldumisel korral seda ka teabenõudjale põhjendada.

Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on Tondiraba Spordikeskus selgitanud, et *on küsinud ja JIV Sport OÜ on põhjendanud, et pakkumise alusel on võimalik hinnata nende müügimarginaali ja aimata järgnevate pakkumiskonkurside korral ettevõtte strateegilist käitumist. Sellise info avaldamine kahjustab JIV Sporti OÜ-d. Soovi korral nõustub JIV Sport OÜ avaldama uiskude margid ja pakkumise koondsumma.* Andmekaitse Inspektsioon nõustub Tondiraba Spordikeskusega selles, et ei saa välistada, et mudelite ja suuruste ühikuhindade (ühe paari maksumus) avalikustamine võib kahjustada pakkuja ärihuve, kuna võimaldab edaspidistel pakkumistel konkurentidel korrigeerida oma hindu ja teha madalam pakkumine. Seega ei saa Andmekaitse Inspektsioon nõustuda vaide esitajaga selles, et toote ühikuhind ei saa olla odavama hinna hanke korral ärisaladus. Antud juhul ei ole aga Tondiraba Spordikeskus ärisaladuse põhjendatust hinnanud ega ka keeldumist vaide esitajale põhjendatud. Küll aga ei saa olla ärisaladuseks pakkumuse kogusumma ning uiskude margid/mudelid, mida on möönnud ka Tondiraba Spordikeskus vastuses inspektsiooni järelepärimisele.

Ka kohus on asjas nr 3-19-2345 märkinud, et ettevõtjate hinnangud teatud andmete ärisaladusena kaitsmise vajaduse kohta võivad olla erinevad, mistõttu ei ole oluline, et mõni teine pakkuja ei ole pidanud samalaadse teabe kaitsmist üldse vajalikuks või on nõustunud vaidlustamise käigus andmete osalise avaldamisega. Ringkonnakohus on riigihankeasjades varem leidnud ka seda, et ühe kaebaja huvi teise pakkuja ärisaladust sisaldavate andmete

saamiseks ei ole alust pidada kaalukamaks teise pakkuja huvist kaitsta oma ärisaladust.

Teabenõudele vastamine

Edastatud dokumentidest nähtub, et 12.05.2022 on vaide esitaja edastanud Tondiraba Spordikeskusele teabenõude, milles palus väljastada 01.03.2022 alustatud uiskude soetamise hinnapäringu pakkumiste koopiad, mille alusel otsustati pakkumises mainitud tooted hankida OÜ JIV SPORT käest. 14.05.2022 täpsustas vaide esitaja oma teabenõuet, milles soovis teavet millise hinnaga, milliseid toote mudeleid ja millises koguses ostetakse. Dokumendi koopiad palus vaide esitaja väljastada oma e-posti aadressile.

16.05.2022 vastas Tondiraba Spordikeskus vaide esitaja teabenõudele teatades, et hinnapäringus saadetud uiskude kogused oli kõikidele pakkujatele ühtsed ning et hinnapakkumine (sealhulgas hinnad ja toote mudelid) on konfidentsiaalne ärisaladus ja seetõttu ei ole Tondiraba Spordikeskusel neid võimalik kolmandatele osapooltele avaldada.

Andmekaitse Inspektsioon eeltooduga ei nõustu. AvTS § 17 lg 1 punkti 1 kohaselt täidab teabevaldaja teabenõude teabenõudja poolt soovitud viisil, väljastades teabe teisaldavatele andmekandjatele digitaalselt või teabenõudes märgitud elektronpostiaadressil. Sama seaduse § 38 lg-st 2 tulenevalt, kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti.

Ehk siis see kui vaide esitaja poolt soovitud dokument sisaldab piiranguga andmeid, ei anna alust teabenõude täitmisest keeldumiseks. Sellisel juhul tuleb väljastada see osa dokumendist, millele piirangud ei laiene. Sellisele seisukohale on asunud ka Riigikohus asjas 3-3-1-57-03. Ka ei anna seadus teabevaldajale võimalust suunata teabenõudjat teavet küsima eraõiguslikult juriidiliselt isikult, kes ei ole teabevaldaja, kuna neil puudub kohustus teabenõuetele vastata.

Kuna Tondiraba Spordikeskus on keeldunud vaide esitaja poolt soovitud dokumendi väljastamisest täies ulatuses, siis tuleb Tondiraba Spordikeskusel vaide esitaja 12.05.2022 ja 14.05.2022 teabenõuded uuesti läbi vaadata ja hinnata, mis on vaide esitaja poolt soovitud pakkumuses ärisaladus ning väljastada vaide esitajale soovitud dokument ulatuses, mis ei sisalda piiranguga teavet. Väljastamata jäetud teabe osas tuleb keeldumist põhjendada (AvTS § 23 lg 3).

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel